

KPT december 2014
Kennissessie Files in Tunnels

Filevorming en Ventilatie

ir. J.W.Huijben

ing. E. Thesing

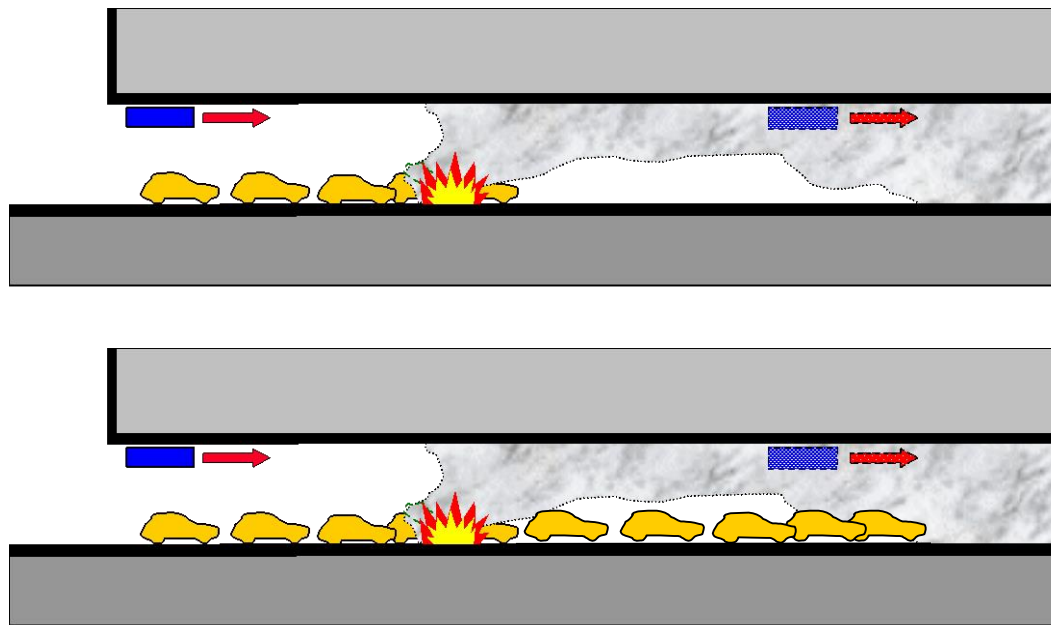
Vraagstelling

- Veel tunnels in Nederland zijn of worden voorzien van langsventilatie
- In tunnels kan filevorming optreden
- Hoe moet men aankijken tegen de combinatie van filevorming en langsventilatie ?
- Zijn er andere mogelijkheden ?

Vraagstelling

- Langsventilatie, brand en file

- Is dit erg? Zo ja hoe erg?
- Is dit toelaatbaar? Moet je er iets aan doen?

Aanpak

- Wat bedoelen we met file ?
- Hoe werkt tunnelventilatie ?
- Omschrijving van “brand”
- Enkele voorbeelden van scenario's
- Hoe past dit in risico analyse ?
- Is het nou erg of niet of een beetje ?

Wat is een file ?

Definitie RWS (basis van file-informatie)

- Stilstaand verkeer
  - Rijsnelheid 0 – 25 km/h over tenminste 2 km
- Langzaam rijdend verkeer
  - Rijsnelheid 25 – 50 km/h over tenminste 2 km

Oorzaak en gevolg van file

- File voor blokkade in de tunnel, na blokkade geen file (tenzij..)

- Rijsnelheid 0 km/h

- Drukke op weg na tunnel leidt tot file in tunnel

- Rijsnelheid vaak > 25 km/h

- File in tunnel door blokkade na de tunnel:

- Kruispunt, verkeerslichten (stedelijk gebied)

- Wegafsluiting na tunnel door incident / ongeval o.i.d.

- Rijsnelheid 0 – 25 km/h

File en samenstelling verkeer

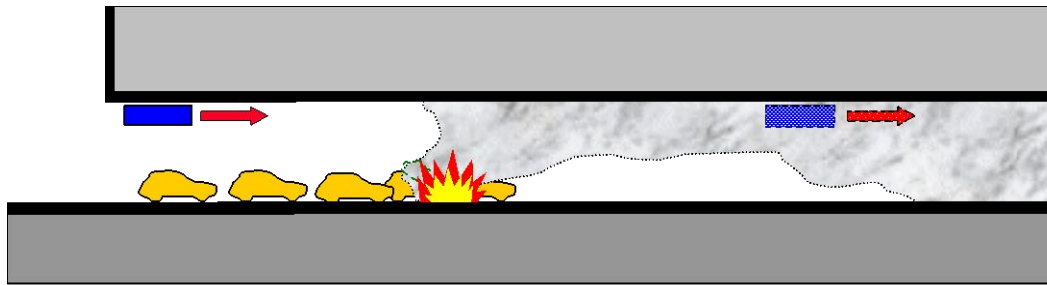

- Grootste kans is in de spits tijden
  - Vrachtwagen aandeel geschat op < 5%
- Medium kans buiten de spits tijden overdag
  - Vrachtwagen aandeel ca. 10 – 20 % (Rijksweg)
  - Vrachtwagen aandeel ca. 3 – 8 % (Stedelijk)
- Kleine kans 's Nachts tijdens onderhoud
  - Vrachtwagenaandeel ca. 20 – 50 % (Rijksweg)
  - Vrachtwagen aandeel ca. 10 % (Stedelijk)
- Bussen : In stedelijk gebied kunnen er veel bussen zijn, in een bus kunnen veel personen zitten

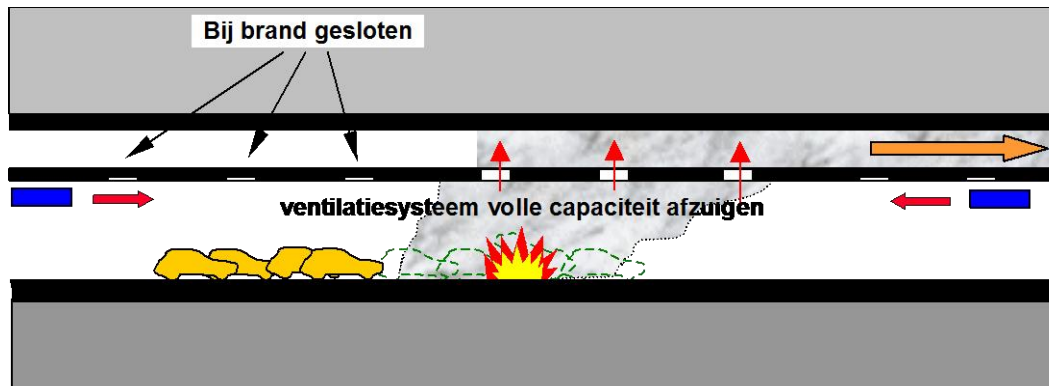
Typen tunnel ventilatie

- Langsventilatie – aanjaagventilatoren

- Afzuiging en ondersteunende langsventilatie

Voertuigbranden

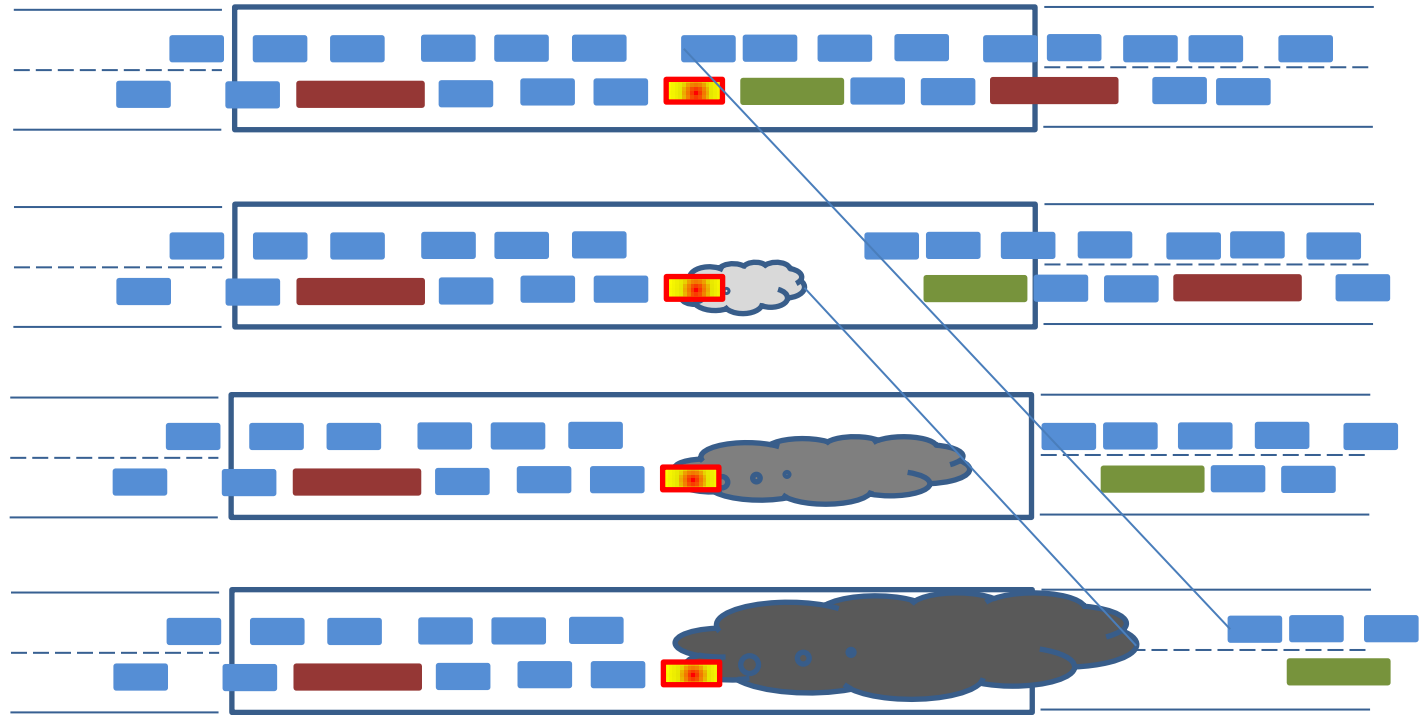

- Brandgrootte en rookontwikkeling
  - Personenauto, bestelauto, kleine vrachtauto, vrachtwagen, plasbrand
  - Personenauto levert al zoveel rook dat tunneldoorsnede geheel kan worden gevuld
- Brandontwikkeling
  - Meer dan 95% ontwikkelt zich in 5 – 15 minuten
  - Slechts weinige binnen 5 minuten
- Kans op brand
  - Pers.auto   0,4E-8/vtg.km
  - Vrachtwagen   2,5E-8/vtg.km

Het “probleem” geschetst

- Pechbrand
- Snelle brandontwikkeling (2 - 5 min)
- Rookuitbreiding ca. 3 – 5 m/s (*) (10 – 20 km/h)
- Bijna stilstaand tot langzaam rijdend verkeer
- Rijsnelheid ca. 15 – 25 km/h
- **Niemand in de rook**

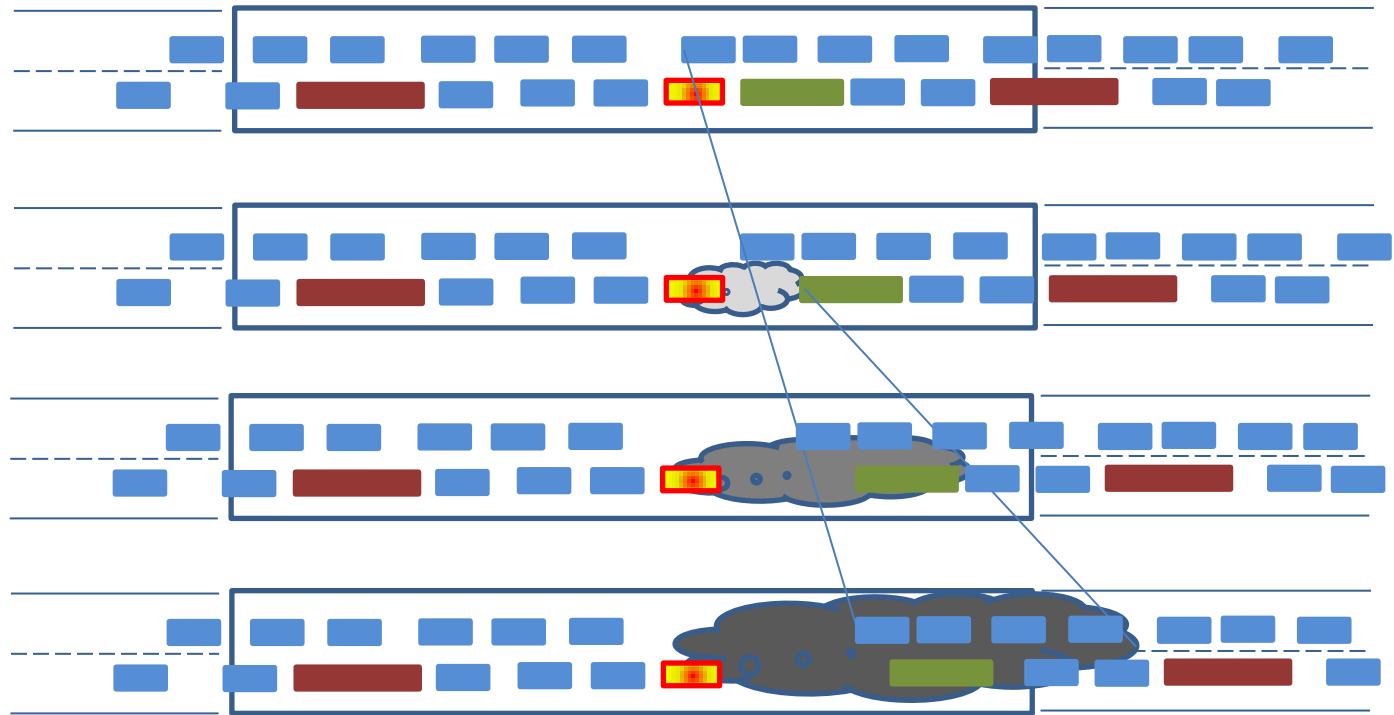

(*) snelheid van rookuitbreiding afh. van ventilatieschakeling en tunneldoorsnede

Het “probleem” geschetst

- Pechbrand
- Snelle brandontwikkeling (2 - 5 min)
- Rookuitbreiding ca. 3 – 5 m/s (*) (10 – 20 km/h)
- Stilstaand rijdend verkeer
- Rijsnelheid ca. 0 - 10 km/h
- Een aantal personen in de rook

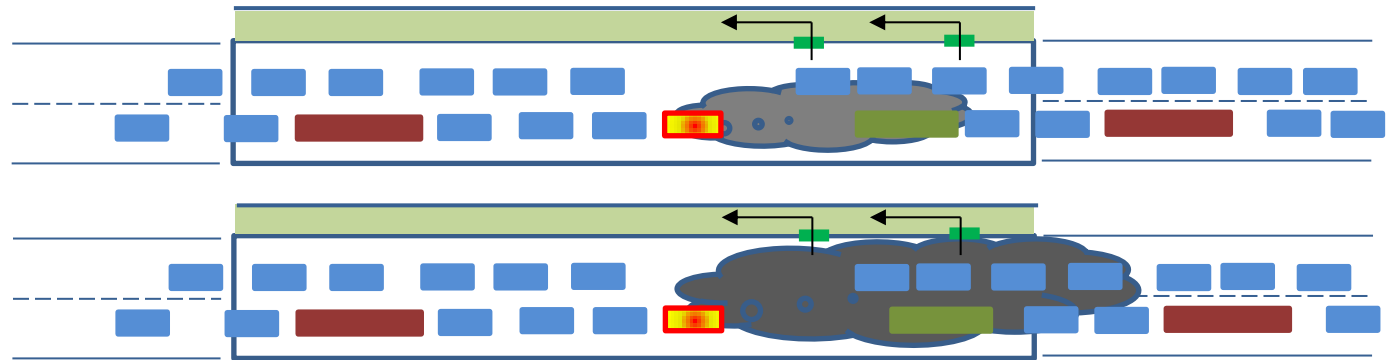

(*) snelheid van rookuitbreiding afh. van ventilatieschakeling en tunneldoorsnede

Het “probleem” geschetst

- Een aantal personen kan de vluchtgang tijdig bereiken
- Waarschuwing door operator
  - Dat vereist goede detectie, oplettendheid operator, gesproken instructies naar weggebruikers
- **resultaat : Een beperkt aantal personen in de rook**

- **Het aantal slachtoffers is afhankelijk van de brandgrootte en soort brand**

Het “probleem” geschetst

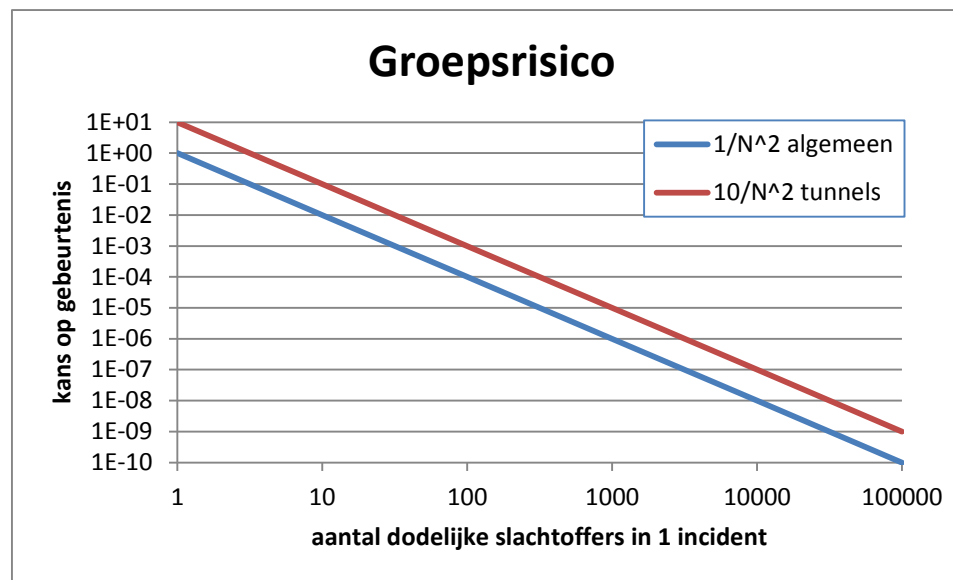
- Soorten situaties en hun resultaat

<p>Langzame brandontwikkeling (pechbrand) File rijdt sneller dan rookverspreiding</p> <p>Geen personen in de rook</p>	<p>Langzame brandontwikkeling (pechbrand) File rijdt langzamer dan rookverspreiding Mogelijkheid tot tijdig vluchten groot</p> <p>Weinig of geen personen in de rook</p>
<p>Snelle brandontwikkeling (ongeval) File rijdt sneller dan rookverspreiding</p> <p>Geen personen in de rook</p>	<p>Snelle brandontwikkeling (ongeval) File rijdt langzamer dan rookverspreiding Mogelijkheid tot tijdig vluchten afhankelijk van brandgrootte</p> <p>Meer of minder personen in de rook</p>

Risico analyse

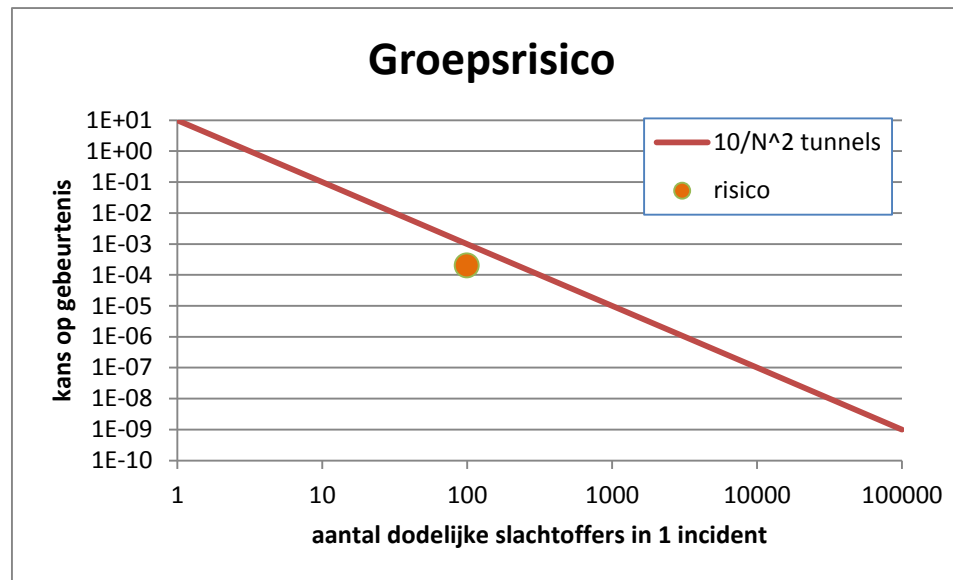
- In Nederland hebben we een maatschappelijk aanvaardbaar risiconiveau afgesproken

Risico analyse

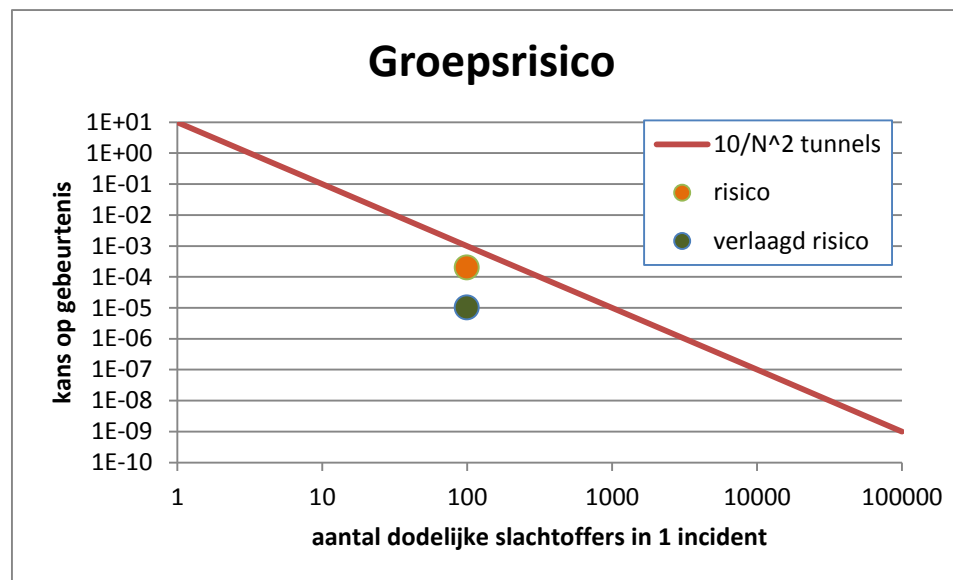
- Als een situatie onder de afgesproken lijn ligt vinden we die situatie acceptabel

Risico analyse

- En als we het risico simpel verder kunnen verlagen doen we dat

Risico analyse

- Als volgt toepassen op tunnels met langsventilatie en kans op filevorming
  - Als ondanks dat de kans op filevorming aanwezig is
  - Met langsventilatie het risico aanvaardbaar is
  - Dan is die situatie acceptabel
- Als met redelijke alternatieven het risico verder verlaagd kan worden dan doen we dat

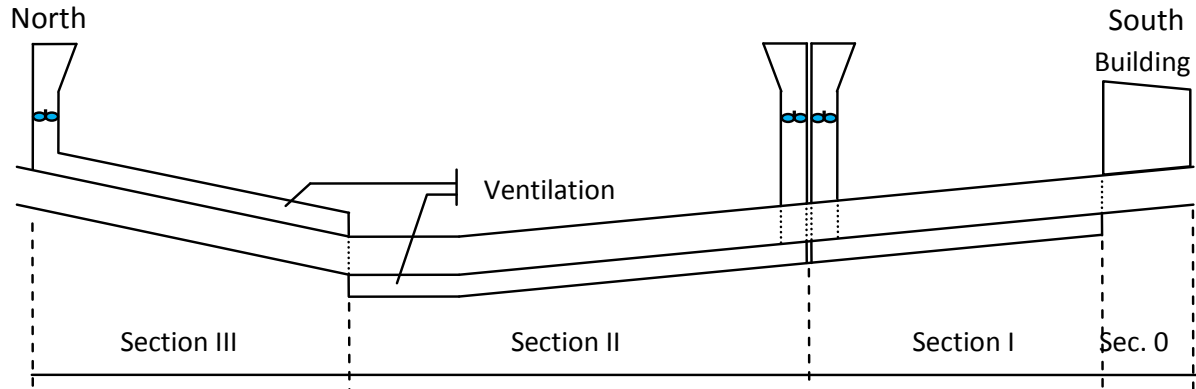
Een paar voorbeelden

- IJtunnel Amsterdam
- Maastunnel Rotterdam
- Kennedytunnel Antwerpen
- Craeybeckxtunnel Antwerpen

- Bewust geen bestaande Rijkstunnels in snelwegen
  - Het werkelijke risico is daar altijd beter dan het maatschappelijk aanvaardbaar risiconiveau

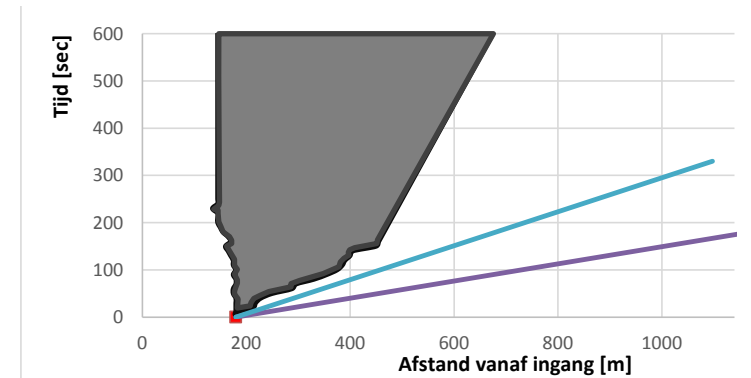
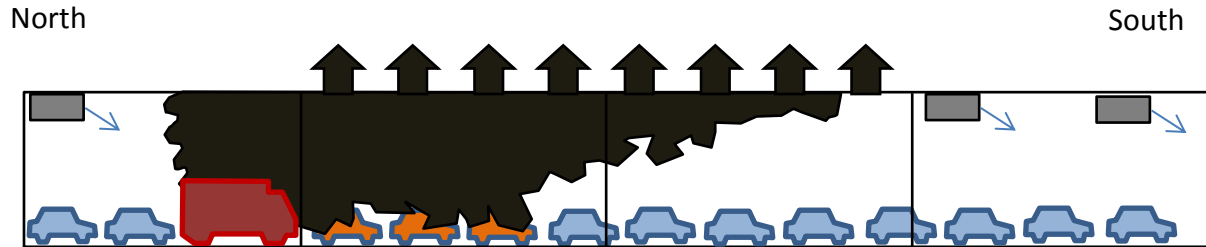

Ijtunnel

- Oplossing: combinatie bestaande afzuiging + aanvullende langsventilatie
- Richting noord: vnl. langsventilatie (geen file)
- Richting zuid: langsvent + afzuig (wel file)

Ijtunnel

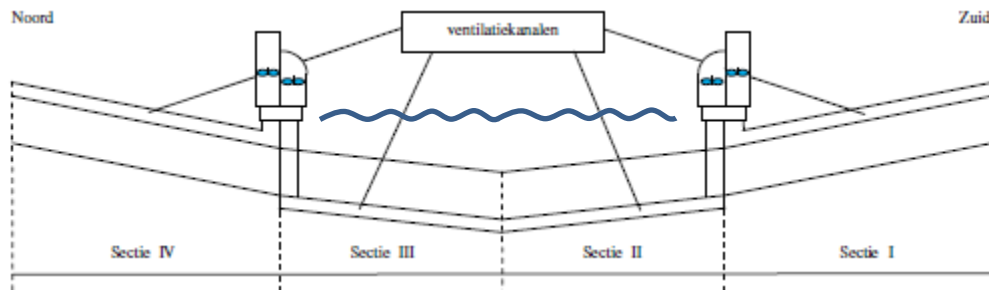

- Westbuis (richting zuid):
  - Snelheid file meestal groter dan snelheid rookverspreiding
    - Rookverspreiding bepaald met CFD

Maastunnel

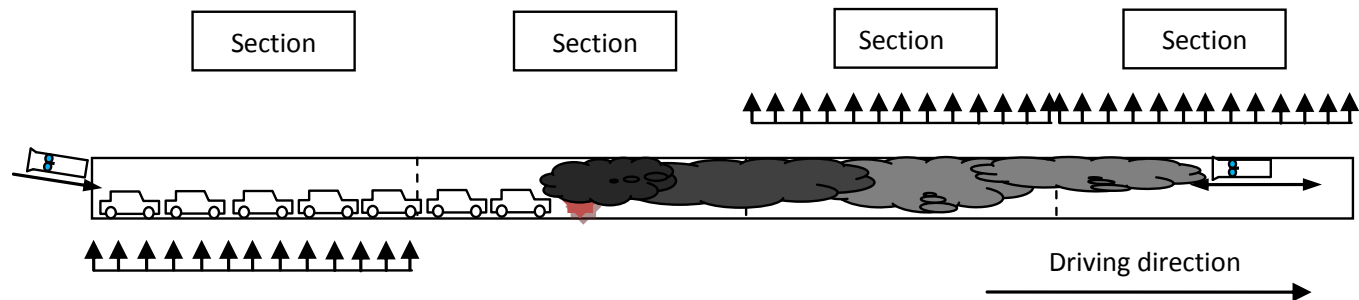
- Indeling ventilatie secties

Maastunnel

- In beide buizen zonder AFM file mogelijk
- 1^e voorstel:
  - Combinatie langsventilatie + bestaande afzuiging
  - Automatische optimalisatie van de schakeling

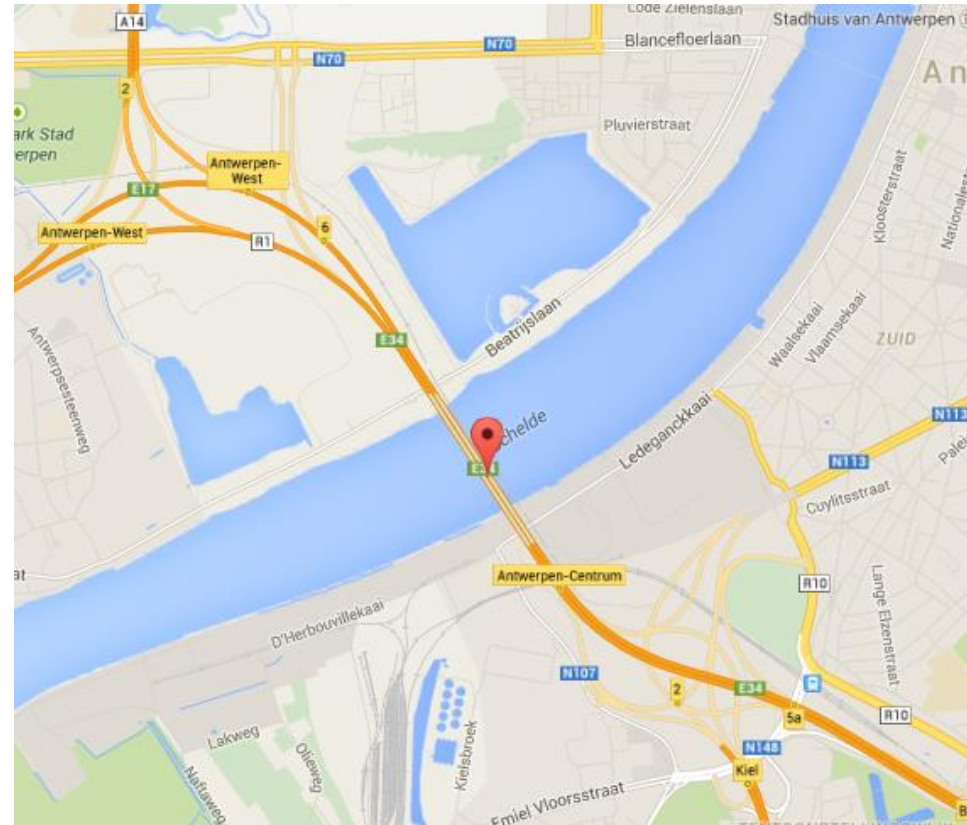

- Wijziging standpunt opdrachtgever
  - Toepassing AFM → geen files in tunnel
- 2^e voorstel:
  - Hoofdzakelijk langsventilatie
  - Maak afzuiging niet onmogelijk – handmatige schakeling

Kennedytunnel

- Elke dag meerdere keren files
- Meer dan 25% vrachtwagenverkeer
- Langsventilatie

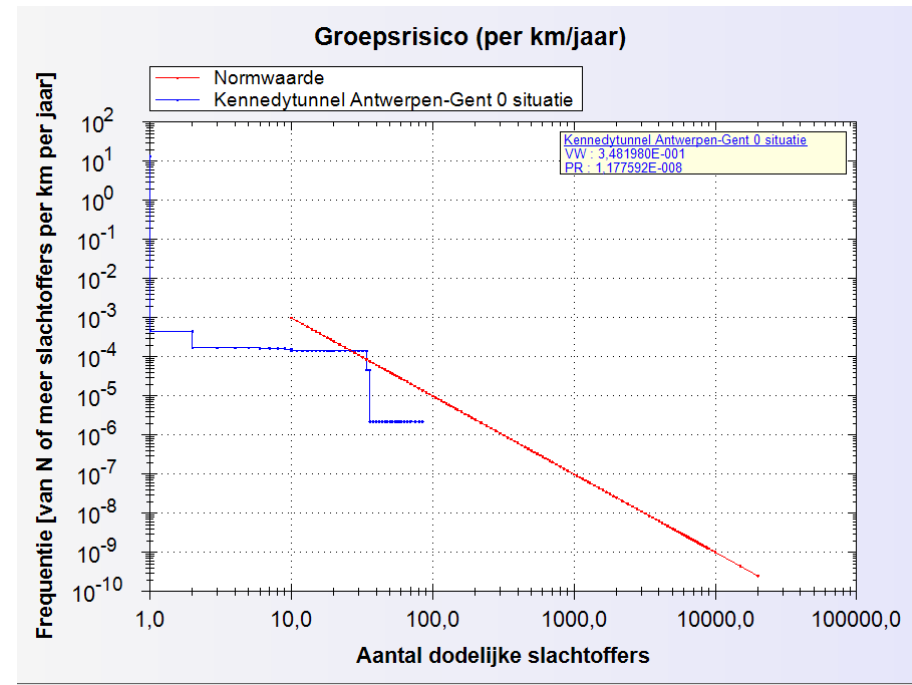
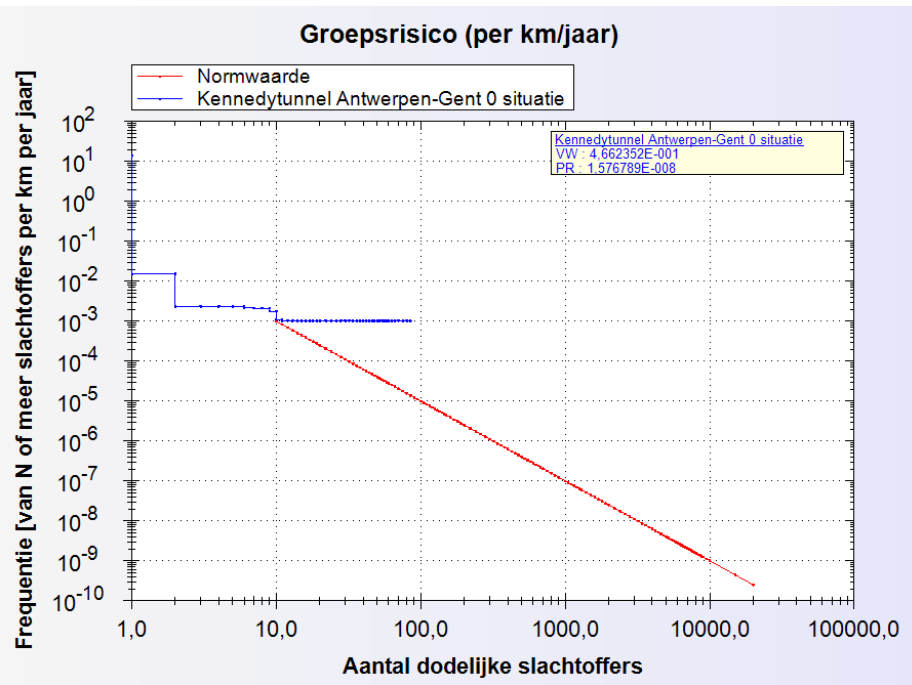
Kennedytunnel

Risicoprofiel

onvoldoende
veiligheidsvoorzieningen

voldoende
veiligheidsvoorzieningen

Kennedytunnel

- Ook bij regelmatige files en langsventilatie is een acceptabele situatie mogelijk mits:
  - Pakket veiligheidsvoorzieningen op voldoende niveau en
  - Voldoende toezicht door verkeersoperatoren

Conclusies

- Is de combinatie van file en langsventilatie nou erg of niet of een beetje ?
- Geen sluitend antwoord voor alle tunnels maar per tunnel bekijken
- Tunnels in doorgaande wegen meestal geen probleem
- Tunnels in stedelijk gebied nauwkeuriger beschouwen

Conclusies

- Voorstel van Aanpak:
  - Beschouw de verkeerssituaties
  - Neem compleet pakket van veiligheidsmaatregelen in ogenschouw
  - Vergelijk risico met maatschappelijk aanvaarde risico norm
    - Als lager dan acceptabel, kijk of je simpel nog lager kan
    - Als hoger, verzin een alternatief ventilatiesysteem OF verklein de vluchtdeurafstand OF beide

Met dank

h3mhuijben Consultancy

Hans Huijben

h3mhuijben Consultancy bv

Tunnel Safety Consults bv

Veiligheidsbeambte Vlaamse TERN tunnels

Elmar Thesing

PhiTech Solutions

partner Tunnel Safety Consults bv